

Posudek diplomové práce *Reflexe vnímání pojmu „domov“ ve vzpomínkách dětí zaměstnanců firmy Baťa v Indii* Judity Matyášové, Pracoviště orální historie – soudobé dějiny, Fakulta humanitních studií UK, 2017.

Judita Matyášová předkládá k obhajobě diplomovou práci, v níž se věnuje „historii a obyvatelům baťovského města Batanagar, které vzniklo v Indii v roce 1934“ (abstrakt). V závěru textu pak uvádí, že si diplomová práce „kladla za cíl charakterizovat zmapovat osudy rodičů narátorů a pochopit jejich vztah k domovu“ (s. 75). A v titulu práce uvádí, že se zaměří na reflexi vnímání pojmu „domov“ (viz výše). Nejednoznačnost ve vyjadřování toho, o čem chce autorka psát či psala, zcela odpovídá nejednoznačnosti zpracování, v čemž vidím největší problém i slabinu předkládaného textu. Ani vysvětlení, že chybí řada důležitých dokumentů, tudíž se diplomantka „zaměřila na podrobné zpracování čtyř osudů českých narátorů a tří zahraničních narátorek“ v tomto ohledu neobstojí.

S ohledem na hlavní výzkumné téma dané již titulem práci chybí teoretické ukotvení, především autorčino vlastní vymezení konceptu domov. Diplomantka se zde omezuje jen na určitý mlhavý „předpoklad“: „Předpokládala jsem, že budou mít nejrůznější definice pojmu ‚doma‘. Pro někoho je to pouze lokalita, kde se narodil, pro jiného je domov ‚přenosný‘ nebo dokonce proměnlivý. Například původní doma bylo v Indii, ale poté, co přijeli do Československa, ‚vzniklo‘ nové ‚doma‘.“ (s. 32) Ale jedná se o domov jako místo, o rodinu, o přátele, o kulturu, o širší prostor...? To z textu zřejmé není. Naprosto chybí uchopení „domova“ jako analytické kategorie. To prosím v rámci obhajoby doplnit, vysvětlit, včetně odkazu na relevantní teoretické koncepty a reflexe v rámci natočených rozhovorů.

Tento zásadní problém a samozřejmě nutnost s ohledem na časové vymezení tématu nahlížet problematiku optikou potomků „prvních baťovců“ v Indii, narátorů a narátorek, kteří se „narodili v průběhu druhé světové války v Batanagaru nebo v poválečných letech“ (s. 8), nevyhnutelně vede k tomu, že výsledná podoba práce odpovídá spíše literatuře populárně naučné či beletristické. Nicméně z hlediska jazyka velmi dobře zpracované. Cíl – reflexe pojmu domov – se vytrácí, předkládáno je jakési „vyprávění o předcích“, doplňované vlastními vzpomínkami čtyř potomků-pamětníků.

Velkým kladem diplomové práce je naopak důkladná příprava a následná prezentace všech dostupných pramenů a literatury. V tomto ohledu je práce Judity Matyášové podle mého názoru asi nejlepší komentovaná bibliografií k danému tématu. A zároveň velmi bohatým zdrojem informací o komunitě baťovců v Indii ve 30. letech. Z formálního hlediska se moje největší výhrada týká toho, že v obrazové příloze není ani v jednom případě uveden odkaz, odkud snímky pocházejí, v jakých soukromých sbírkách se nacházejí apod.

Práci hodnotím známkou 2 za předpokladu výborné obhajoby.

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká, 31. 8. 2017